

Frågor som rör nämndsammanträden kopplat till Covid-19

För att minska spridningen av Covid-19 uppkommer ett flertal frågor rörande olika sätt att anpassa den politiska ärendeberedningen.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, har tagit fram en [promemoria](#) som täcker in en del av detta. Regionkansliets samlade bedömning och i förekommande fall rekommendationer ligger i linje med SKR:s promemoria.

Nedan följer områden som diskuteras inom Region Gotland. PM:et belyser vilka juridiska begränsningar och möjligheter samt rekommendationer från regionkansliet på regionstyrelseförvaltningen.

Begränsa antalet ledamöter

Nämnden/styrelsen och fullmäktige ska vara beslutsmässiga, det vill säga minst hälften av ledamöterna ska delta.

Laghänvisningar

5 kap. 45 § KL Fullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Fullmäktige får dock bestämma att interpellationer och frågor får besvaras även om färre ledamöter är närvarande.

(**5 kap. 46 § KL** Om en ledamot enligt 47 eller 48 § är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga ärendet, även om antalet deltagande på grund av jävet inte uppgår till det antal som föreskrivs i 45 §.)

6 kap. 27 § KL En nämnd får handlägga ärenden endast om fler än hälften av ledamöterna är närvarande.

Delegera beslutanderätt från nämnderna

Nämnderna har inte rätt att ge en generell delegation till presidier och arbetsutskott för hela den verksamhet som nämnden är ansvarig för enligt kommunallagen. Det kan finnas möjlighet att delegera enstaka ärenden och ärendetyper till utskotten.

Laghänvisningar

6 kap. 37 § KL En nämnd får uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5-8 §§.

6 kap. 39 § KL En nämnd får uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Utökad delegation för att kunna fatta snabba beslut

Den här frågan kommer säkerligen att bli aktuell under ett senare skede av spridningen av Covid-19. Vi tror att det kommer att handla om att flytta resurser, både personella och ekonomiska för att möta behoven. För att kunna bedöma vilket utrymme som finns enligt dagens delegation eller om andra beslut behöver fattas behöver regionkansliet få

mera klarhet i frågan. Ett förslag är att ekonomichefsnätverket samt HR-nätverket beskriver möjliga scenarier som sedan används som underlag i kansliets arbete framåt.

Distanssammanträde

I det allmänna reglementet ges nämnderna rätt att under vissa villkor genomföra sammanträden med ledamot på distans.

Utgångspunkten är att sammanträden genomförs på en fysisk plats på en tid som nämnden bestämmer. Till det sammanträdet kan en ledamot få tillstånd att ansluta sig, enligt gällande regelverk såsom EU-förordningar, lagar och reglemente. Enstaka ledamöter kan alltså delta på distans, inte att sammanträden fullt ut ska ske virtuellt.

Enligt förarbetena till gällande kommunallag nämns vikten av att alla deltagare kan se och höra varandra tydligt för att den som deltar på distans ska kunna vara fullt delaktig i fullmäktiges eller nämndens överläggningar. Kravet på lika villkor för alla beslutande ställer stora krav på de tekniska hjälpmedel som ska användas. Framförallt krävs en bild- och ljudöverföring som både är stabil och av hög kvalitet. Om bild- eller ljudkvaliteten försämras eller förbindelsen bryts måste sammanträdet avbrytas. Därefter ska förbindelsen återupprättas med en sådan kvalitet att alla kan delta på lika villkor.¹

Till detta tillkommer de informationssäkerhetsrisker som följer av att inte vara ansluten på Region Gotlands nätverk. Enligt ”[Netikett - Riktlinjer för IT-användning inom Region Gotland](#)” behöver användaren göra en egen bedömning om datorn och uppkopplingen verkar säkra att arbeta ifrån. Ett tillägg är att denna riktlinje inte uppdaterats sedan EU:s dataskyddsförordning trätt i kraft.

Laghänvisningar

5 kap. 16 § KL Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans om fullmäktige har beslutat det. Deltagandet ska i sådant fall ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde.

6 kap. 24 § KL Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ledamöter får delta i en nämnds sammanträden på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 5 kap. 16 §. En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid nämndens sammanträde.

---

¹ Sid 32, <https://www.regeringen.se/49bb17/contentassets/3f4610c611644aef8ffb3e41a3c1d/vital-kommunal-demokrati-prop.-2013145>

Regionstyrelseförvaltningen testar teknisk lösning just nu, men vi har ännu ingen uppfattning om vilken kvalitet som kan erbjudas.

För att möta behovet av minskad smittspridning av Covid-19 kopplat till politiska sammanträden rekommenderar regionkansliet fortsatta fysiska möten med ett begränsat antal ledamöter i de beslutande organen framför att genomföra virtuella sammanträden.

Måste ordförande finnas på plats fysiskt?

Detta finns inte prövat. Ordförande bör finnas på den plats som angivits i kallelsen. Då nämnderna, styrelsen och fullmäktige företräder de röstberättigade på Gotland ska sammanträdet hållas på Gotland. Platsen för sammanträdet ska framgå av kallelsen. Allt detta enligt kommunallagen.

Laghänvisningar

5 kap. 13 § KL Ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

5 kap. 15 § KL Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.

6 kap. 23 § KL Nämnderna bestämmer tid och plats för sina sammanträden. Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Hur ska en nämnd göra om den inte blir beslutsmässig?

Om nämnden inte blir beslutsmässig utifrån antalet ledamöter på plats vid sammanträdet får en brådskande situation anses ha uppkommit. Ärenden som inte kan anstå till ett senare möte, t.ex. på lagstadgade tidsfrister, kan i så fall avgöras enligt reglerna för delegation i brådskande ärenden, om nämnden gett sådan delegation.² Dessa kan avgöras av ordförande via brådskande ordförandebeslut som ska anmälas till kommande nämnd.

Konsekvens av felaktigt beslutsfattande

Beslut som inte tillkommit i lagligt sätt är ogiltiga och kan upphävas. Det kan skapa osäkerhet om det får verkställas.

Laghänvisningar

13 kap. 8 § KL Ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,

---

² Se t.ex. avsnitt 5.1.1 <http://dokument.gotland.se/IntegrationService.svc/GetDocumentContent?documentNumber=12711>

3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

13 kap. 14 § KL Ett beslut som kan överklagas enligt detta kapitel får verkställas innan det fått laga kraft om inte särskilda skäl talar mot det. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

Beredskap inom funktionen nämndsekreterare

En identifierad risk är att ett större antal av Region Gotlands nämndsekreterare är frånvarande. Följande plan föreslås av regionkansliet:

1. Vid frånvaro av nämndsekreterare ska berörd förvaltning först och främst leta i sin egen organisation för ersättare. Kompetens finns i flertalet förvaltningar.
2. Om ersättare inte finns i den egna förvaltningen ska förvaltningen meddela sitt behov till stadssekreterare Anna Malm. Stadssekretariatet håller samman detta då de har kunskap om hela [sammanträdesplanen för samtliga nämnder](#). Samtliga nämndsekreterare är via nämndsekreterarnätverket vidtalade och beredda och villiga att hjälpa till över förvaltningsgränser.

Vi bedömer att vi inte behöver ha en rutin för vilken nämndsekreterare som träder in som ersättare över förvaltningsgränserna då processen för sammanträdeshantering är relativt standardiserad. Varje nämndsekreterare bedöms kunna genomföra en nämndcykel oavsett vilken nämnd det gäller.

Framtaget av:

Lisa Etzner, jurist

Patrik Pettersson, chefsjurist

Anna Malm, stadssekreterare

Rosita Siggelin, kanslisekreterare

Lisa Tunegård, stadssekreterare

Per Lundin, huvudregistrator, tillika stadssekreterare

Jobanna Mörnefält, dataskyddsbud

Karl Risp, kanslichef